

KOMISJONI TEATIS,

mis käsitleb riigiabi kontrollimenetluste teostamise parimate tavade juhendi muutmist KAVAND

1. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Liit on ühinenud ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooniga (edaspidi „konventsioon“). Liit rakendab konventsiooni liidu institutsioonide suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1367/2006¹ (edaspidi „määrus nr 1367/2006“).
2. Komisjoni vastu võetud riigiabiotsused ei kuulu määruse nr 1367/2006 kohaldamisalasse. Juhtumis ACCC/C/2015/128 leidis Århusi konventsiooni vastavuskomitee, et liit rikub konventsiooni, sest üldsuse liikmetel puudub võimalus kasutada haldus- või kohtumenetlust, et vaidlustada komisjoni poolt ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohaselt riigiabimeetme kohta tehtud otsust, mis võib olla vastuolus liidu keskkonnaõigusega².
3. Komisjoni määruse [xx]³ kohaselt peab liit nende järelduste põhjal järeelmeetmete võtmiseks looma vaidemenetluse mehhanismi. Seda mehhanismi tuleb kohaldada komisjoni lõplike riigiabiotsuste suhtes, millega lõpetatakse ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohane ametlik uurimismenetlus kooskõlas nõukogu määruse (EL) 2015/1589⁴ artikli 9 lõigetega 3 ja 4, kui nende riigiabiotsuste õiguslikud alused on ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktid a, c, d või e või punkti b esimene osa (abi üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimiseks). Komisjoni määruse [xx] kohaselt tuleb teavitaval liikmesriigil esitada kinnitus selle kohta, et riigiabi saav tegevus ega ükski teatatud riigiabimeetme aspekt, mis on lahutamatu seotud abi eesmärgiga, ei ole vastuolus liidu keskkonnaõigusega⁵.
4. Käesoleva teatisega muudetakse parimate tavade juhendit riigiabi kontrollimenetluste teostamiseks (edaspidi „parimate tavade juhend“). Sellega nähakse ette vaidemenetlus ja üksused, kellel on õigus esitada komisjonile vaie, sellise vaide tingimused, vaide ulatus ja kohaldatavad tähtajad.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, 25.9.2006, lk 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj>).

² Vt https://unece.org/env/pp/cc/accc.c.2015.128_european-union.

³ Komisjoni määrus [xx], millega muudetakse komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks.

⁴ Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

⁵ *Ex multis*, kohtuotsus, 22. märts 1977, Iannelli & Volpi SpA vs. Ditta Paolo Meroni, 74/76, EU:C:1977:51, punkt 14: „Abi aspektid, mis on vastuolus aluslepingu konkreetsete sätetega [---], võivad olla nii lahutamatu abi eesmärgiga seotud, et neid on võimatu eraldi hinnata, mistõttu tuleb nende mõju abi kui terviku kokkusobivusele või kokkusobimatusele määrata kindlaks, kasutades artiklis 93 märgitud menetlust“.

5. Lisaks on komisjonil nüüd rohkem kogemusi parimate tavade juhendi 3. jaos sätestatud teate esitamisele eelneva etapiga ja need kogemused näitavad, et teate esitamisele eelnevale suhtlusele liikmesriikidega kipub kuluma rohkem aega, eelkõige keerulistel juhtudel. Seepärast tuleks teate esitamisele eelnevat kuuekuulist etappi pikendada 12 kuule.
6. Komisjon tunnistab ka, et parimate tavade juhendi 6. jaos sätestatud sujundatud menetlust lihtsate juhtumite jaoks ei ole komisjon kunagi kasutanud. Seetõttu tuleks kõnealune menetlus välja jätta.

2. PARIMATE TAVADE JUHENDI MUUDATUSED

7. Praeguse 11. jao („Järelevalve“) järele lisatakse uus **11. jagu** järgmises sõnastuses:

„11. Vaidemenetluse mehhanism, mis põhineb Århusi konventsiooni vastavuskomitee poolt juhtumis ACCC/C/2015/128 tehtud järeldustel

78. Pärast seda, kui Århusi konventsiooni vastavuskomitee tegi oma järeldused juhtumis ACCC/C/2015/128, menetleb komisjon vaideid, mille on esitanud vaide esitamise õigust omavad üksused, allpool kirjeldatud mehhanismi kasutades.

11.1 Vaide esitamise õigust omavad üksused

79. Igal valitsusvälisel organisatsioonil, mis vastab allpool esitatud kriteeriumidele, on õigus esitada komisjonile punktis 11.4 loetletud riigiabi otsuste peale vaie põhjendusel, et riigiabi saav tegevus ja/või selle otsusega heaks kiidetud riigiabimeetme mis tahes aspekt, mis on lahutamatu seotud abi eesmärgiga,⁶ on vastuolus määruse nr 1367/2006 artikli 2 lõike 1 punktis f määratletud liidu keskkonnaõiguse erinormi või -normidega.

80. Valitsusvälisel organisatsioonil peaks olema õigus esitada punkti 79 kohane vaie, tingimusel et:

- (a) ta on liikmesriigi riigisisese õiguse või tava alusel sõltumatu mittetulunduslik juriidiline isik;
- (b) tema põhieesmärk on keskkonnakaitse edendamine keskkonnaõiguse kontekstis;
- (c) ta on tegutsenud üle kahe aasta ja tegutseb aktiivselt punktis b osutatud eesmärgil;
- (d) esitatava vaide ese on hõlmatud organisatsiooni eesmärkide ja tegevusega.

11.2 Tõendid, mis tuleb esitada, et teha kindlaks, kas tegemist on vaide esitamise õigust omava valitsusvälise organisatsiooniga

81. Iga valitsusväline organisatsioon, kes esitab riigiabi otsuse peale punkti 79 kohase vaide, peab allpool loetletud dokumentidega tõendama, et ta vastab punktis 80 sätestatud kriteeriumidele:

---

⁶ Vt eespool, *ex multis*, kohtuotsus, 22. märts 1977, Iannelli & Volpi SpA vs. Ditta Paolo Meroni, 74/76, EU:C:1977:51, punkt 14.

- (a) valitsusvälise organisatsiooni põhikiri või põhimäärus, või kui liikmesriigi riigisisene õigus ei nõua või ei näe ette, et valitsusväline organisatsioon peab võtma vastu põhikirja või põhimääruse, mis tahes muu dokument, millel on riigisisese tava kohaselt sama otstarve;
- (b) valitsusvälise organisatsiooni kahe viimase majandusaasta aruanded;
- (c) koopia seaduslikust registreerimisest riiklikes asutustes, kui tegemist on valitsusvälise organisatsiooniga, mis on asutatud riigis, kus valitsusvälise organisatsiooni registreerimine on juriidilise isiku staatuse saamise eelduseks;
- (d) kui see on asjakohane ja ilma et see piiraks punktides a–c nimetatud dokumentide esitamise nõuet, teave ja dokumendid, mis tõendavad, et komisjon on eelnevalt tunnistanud, et valitsusvälisel organisatsioonil on õigus esitada punkti 79 kohane vaie, ning valitsusvälise organisatsiooni kinnitus selle kohta, et vaide esitamise õiguse eeldused on jätkuvalt täidetud;
- (e) kui mõnda dokumenti ei ole võimalik valitsusvälisest organisatsioonist sõltumatul põhjusel esitada, võib kõnealune organisatsioon esitada tõendeid muude samaväärsete dokumentide kujul;
- (f) kui dokumentidest ei ilmne selgelt, et valitsusvälise organisatsiooni põhieesmärk on keskkonnakaitse edendamine keskkonnaõiguse kontekstis, et ta on tegutsenud üle kahe aasta ja ta tegutseb aktiivselt sellel eesmärgil või et vaide ese kuulub valitsusvälise organisatsiooni eesmärkide ja tegevuse hulka, esitab see organisatsioon muid dokumente, mis tõendavad, et see kriteerium on täidetud.

11.3 Esindamine valitsusvälise organisatsiooni või advokaadi poolt

82. Kui valitsusväliseid organisatsioone esindab valitsusväline organisatsioon, kohaldatakse punkti 81.

83. Kui valitsusväliseid organisatsioone esindab advokaat, peab vaie sisaldama dokumente ja andmeid, mis tõendavad, et advokaadil on õigus esineda liikmesriigi kohtus. Nende dokumentide hulka võib kuuluda liikmesriigi advokatuuri antud tõend või mis tahes muu dokument, mis täidab riigisisese tava kohaselt sama eesmärgi. Advokaat peaks tõendina esitama ka volikirja selle kohta, et tal on õigus oma klienti esindada.

11.4 Riigiabiotsused, mille peale võib esitada vaide

84. Tingimustele vastavad valitsusvälised organisatsioonid võivad esitada vaide komisjoni lõplike riigiabi otsuste peale, millega lõpetatakse ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 alusel algatatud ametlik uurimismenetlus kooskõlas nõukogu määruse (EL) 2015/1589 artikli 9 lõigetega 3 ja 4, kui sellise otsuse õiguslik alus on:

- (i) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt a;
- (ii) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b esimene osa;
- (iii) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt c;
- (iv) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt d;
- (v) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt e.

11.5 Vaide sisu

85. Punkti 79 kohane vaie komisjoni otsuse peale tuleks esitada kirjalikult määruse [xx] III lisas esitatud vormi kasutades ning selles tuleks:

- (a) täpsustada vaidlustatav komisjoni lõplik riigiabiotsus;
- (b) osutada liidu keskkonnaõiguse erisätetele, mida väidetavalt rikutakse abi saava tegevuse või teatatud riigiabi meetme mis tahes aspektiga, mis on lahutamatult seotud abi eesmärgiga;
- (c) nimetada vaide esitamise põhjused;
- (d) esitada asjakohane ja struktureeritud teave ja dokumendid ning iga nimetatud põhjust toetavad faktilised või õiguslikud argumendid;
- (e) täpsustada selle isiku nimi ja kontaktandmed, kes on volitatud esindama vaide esitajat kolmandate isikute ees;
- (f) esitada tõendid selle kohta, et vaide esitajal on vaide esitamise õigus kooskõlas kriteeriumide ja tingimustega, mis on esitatud punktides 79–81.

86. Vaie ei tohiks olla pikem kui 10 lehekülge (välja arvatud dokumendid, mis tõendavad, et punktis 80 esitatud vaide esitamise õiguse eeldused on täidetud, ja muud vaide toetuseks esitatud lisad).

87. Lisad peaksid olema nummerdatud, neil peaksid olema selgelt märgitud pealkirjad ning need peaks olema vaides loetletud, et esitada tõendeid valitsusväliste organisatsioonide tõstatatud konkreetsete faktiliste ja/või õiguslike argumentide kohta.

88. Kui mitu valitsusvälist organisatsiooni esitavad ühise vaide, tuleks määrata punkti 85 alapunkti e kohaldamiseks ühtne kontaktpunkt.

89. Vaidemenetluse kiirendamiseks soovib komisjon tungivalt kasutada järgmist keeleõigusest loobumise märget, mille peaks valitsusväline organisatsioon kuupäevastama ja allkirjastama ning mis tuleks esitada koos vaidega:

„Allakirjutanu, kes esindab vaide esitanud valitsusvälist organisatsiooni, kes esitab vaide seoses [märkida riigiabi otsuse number ja pealkiri], nõustub erandkorras loobuma oma õigustest, mis tulenevad Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklist 342 koostoimes EMÜ nõukogu määruse nr 1/1958 artikliga 3, ning nõustub sellega, et aluslepingu artikli 297 kohaselt vastu võetud ja teatavaks tehtud komisjoni vastus koostatakse inglise keeles.“

11.6 Komisjoni hinnang

90. Komisjon peaks valet arutama, kui selle on esitanud vaide esitamise õigust omavad üksused ning kui see on esitatud punktis 85 nimetatud vormi kasutades, välja arvatud juhul, kui see on ilmselgelt põhjendamatult või selgelt alusetu.

91. Kui sama riigiabi otsuse peale esitatakse mitu valet, võib komisjon otsustada vaided liita ja käsitleda neid ühe vaidena.

92. Komisjon peaks kontrollima, kas valitsusvälise organisatsiooni esitatud tõenditest nähtub, et abi saava tegevusega või teatatud riigiabimeetme mis tahes aspektiga, mis

on lahutamatult seotud abi eesmärgiga, on rikutud üht või mitut liidu keskkonnaõiguse erisätet.

93. Kui punktide 79–81 kohaselt esitatud teabe alusel ei ole komisjonil võimalik täielikult hinnata, kas kriteeriumid või tingimused on täidetud, peaks ta paluma vaide esitajal esitada lisadokumente või -teavet ning vajaduse korral ka selliste dokumentide või teabe mittekonfidentsiaalse versiooni. Vaide esitaja peaks vastama komisjoni määratud mõistliku aja jooksul, mis ei tohi olla pikem kui 30 päeva. Punktides 107 ja 108 sätestatud tähtaegade kulgemine peaks selleks ajaks peatuma.

94. Komisjon saadab vaide liikmesriigile, kelle meede on kõnealuse riigiabi otsusega heaks kiidetud, et ta saaks esitada oma märkused ning vajaduse korral ka kõnealuste märkuste mittekonfidentsiaalse versiooni. Selleks konsulteerimisperioodi ajaks, mis ei tohi ületada 30 päeva, peaks punktides 107 ja 108 sätestatud tähtaegade kulgemine peatuma.

95. Kui see on asjakohane, võib komisjon konsulteerida mis tahes liikmesriigi muu asjaomaste ametiasutustega, et kontrollida ja hinnata teavet, mille asjaomane valitsusväline organisatsioon või advokaat on esitanud punktis 80 sätestatud vaide esitamise õiguse kriteeriumide või põhjenduste kohta. Konsulteeritud liikmesriigi ametiasutused peaksid vajaduse korral esitama oma märkuste mittekonfidentsiaalse versiooni. Selleks konsulteerimisperioodi ajaks, mis ei tohi ületada 30 päeva, peaks punktides 107 ja 108 sätestatud tähtaegade kulgemine peatuma.

11.7 Tähtajad

96. Vaide peaks esitama valitsusväline organisatsioon hiljemalt kaheksa nädala jooksul arvates komisjoni riigiabi otsuse avaldamise päevast.

97. Komisjon peaks esitama oma põhjendused vastuses niipea kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 16 nädalat pärast punktis 96 sätestatud kaheksanädalase tähtaja möödumist.

98. Kui komisjon ei ole hoolimata vajaliku hoolsuse rakendamisest suuteline järgima punktis 97 sätestatud tähtaega, peaks ta võimalikult kiiresti ja hiljemalt eelmises punktis osutatud ajavahemiku jooksul teavitama vaide esitanud valitsusvälist organisatsiooni, millal ta kavatseb seda teha. Igal juhul peaks komisjon tegutsema 22 nädala jooksul pärast punktis 96 sätestatud kaheksanädalase tähtaja möödumist.

11.8 Euroopa Kohtu menetlus

99. Punkti 79 kohase vaide esitanud valitsusväline organisatsioon võib algatada menetluse Euroopa Kohtus kooskõlas ELi toimimise lepinguga.

11.9 Vaide elektrooniline esitamine

100. Punkti 79 kohane riigiabi otsust puudutav vaide tuleks esitada määratud veebipõhise süsteemi kaudu, mis on avalikult kättesaadav komisjoni veebisaidil.

11.10 Vaiete avaldamine ja elektroonilised vastuvõtusüsteemid

101. Komisjon peaks avaldama kõik vaided määratud veebisaidil võimalikult kiiresti pärast nende saamist ning komisjoni vastused võimalikult kiiresti pärast nende vastuvõtmist.“

8. Parimate tavade juhendi **3. jagu** („Meetmest eelnev teavitamine“) punkti 16 muudetakse järgmiselt:

„Ametlikule teatamisele eelneva kontakti ajastus ja vorm sõltuvad suuresti juhtumi keerukusest. Kuigi selline suhtlemine võib kesta kuid, ei tohiks see üldjuhul kesta kauem kui 12 kuud.“

9. Parimate tavade juhendi **6. jagu** („Sujundatud menetlus lihtsate juhtumite jaoks“) jäetakse välja.

10. Kohaldatavus

9.1 Komisjon kohaldab 3. jao („Meetmest eelnev teavitamine“) ja 6. jaoga („Sujundatud menetlus lihtsate juhtumite jaoks“) seotud muudatusi pärast nende avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

9.2 Komisjon kohaldab uut 11. jagu („Vaidemenetluse mehhanism, mis põhineb Århusi konventsiooni vastavuskomitee poolt juhtumis ACCC/C/2015/128 tehtud järeldustel“) uue 11.4 jao kohaste komisjoni lõplike otsuste suhtes. Need otsused põhinevad teadatel, mille puhul liikmesriigid on määruse [xx] kohaselt kinnitanud, et abi saava tegevuse ega ühegi teatatud riigiabimeetme aspektiga, mis on lahutamatult seotud abi eesmärgiga, ei rikuta liidu keskkonnaõigust.

9.3 Teatamata abi puhul kohaldab komisjon uut 11. jagu uues 11.4 jaos osutatud komisjoni lõplike otsuste suhtes, millega lõpetatakse ametlik uurimismenetlus, kui otsus algatada ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 kohane menetlus on võetud vastu pärast määruse [xx] avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

11. Ümbernummerdamine

Pärast eespool esitatud muudatusi nummerdatakse praegune 7. jagu („Ametlik uurimismenetlus“), 8. jagu („Majandussektorite ja abivahenditega seotud uurimised“), 9. jagu („Ametlikud kaebused“), 10. jagu („Hindamiskavad“) ja 11. jagu („Järelevalve“) ümber vastavalt 6., 7., 8., 9. ja 10. jaoks.